

SABRANA DELA BRANKA MILJKOVIĆA PO DRUGI PUT MEĐU NAMA

Branka Miljkovića svrstavamo u red naših najboljih pesnika. Uz njegovo ime nije slučajno pridodat opis „princ poezije“. Onako kako je naš pesnik razumeavao i objašnjavao poeziju malo ko bi mogao da izvede na sličan način. Jedan od razloga zbog kojih je njegova poezija vrlo posebna ogleda se i u tome što Miljkovića krasiti znanje iz filozofije. Otuda već naslućujemo da u dela nastala iz njegovog pera ulazi i ceo jedan svet više. Miljković će se kao filozofski pesnik dubinski i temeljno posvetiti pitanjima aktuelnim još u vreme stare ere, o kojima će pisati na jedan kompleksan, ali istovremeno i precizan način. On će se, posvećivanjem pažnje tim uvek prisutnim pitanjima pridružiti stvaraocima već prisutnim na tom polju, ali će aspekti svesti kod Miljkovića na univerzalne teme biti neobično zreli i živi kroz celo njegovo razmišljanje. Jedno od ovih univerzalnih pitanja o kojima promišljaju još Hesiod, Platon, Aristotel i drugi, jeste u kakvom su odnosu pesništvo i realnost.

Za našeg pesnika je pitanje povezanosti pesme i stvarnosti koja nas okružuje od izuzetne važnosti. Aktivirajući ovu temu, Miljković je otvorio vrata koja dele, sa jedne strane, ono što zovemo pesmom i sa druge ono što smatramo životom. Na prvi pogled, usmeravanje pažnje na jedno ovako opšte pitanje o poeziji ne mora da čini jednog pesnika i originalnim i to bi bio sasvim tačan zaključak da se tom istom pitanju nije okrenuo neko od

ispravke grešaka nastajalih u procesu preštampavanja originalnih tekstova, kao i onih nastalih pri transkripciji rukopisa.

Pažnja više nije samo usmerena na Miljkovićeve pesme, već je do izražaja došla i njegova prepiska, smeštena u V knjizi, gde se možemo upoznati sa našim pesnikom u onom izvornom obliku, budući da se vodilo računa da se pisma i prepiska prikažu u originalu, bez prilagođavanja važećim standardnim gramatičkim i pravopisnim normama. Takođe, važno je razumeti da je kod Miljkovića ono o čemu piše uslovljeno onim što i sam piše, te je od značaja i IV knjiga *Sabranih dela* koja je posvećena njegovom prevodilačkom radu. Ovom knjigom Miljkovića sagledavamo iz drugačijeg ugla, preko pesničkih načela i stremljenja koje deli sa prevodenim pesnicima, dok II knjiga *Sabranih dela* otkriva skriveni kutak Branka Miljkovića time što su u njoj sakupljene sve one pesme koje nisu bile objavljene ili se nisu našle u prvom izdanju. Iznova nam se pokazuje da je naš pesnik među onim izrazito inteligentnim stvaraocima koji umiju da na pravi način uboliče odgovore na bitna pitanja. Danas ga književnost smešta u neosimboliste, kao i one koji su se oprobali i u nadrealizmu. Međutim, pitanje je kojim bi se putevima nastavilo kretati njegovo pesništvo da je poživeo duže. Kao mladi, ali veliki erudit sa istančanim osećajem za svet Miljković ispunjava našu stvarnost vrlo živo. S pravom umemo da kažemo za sve one velikane koji su nas napustili, a koji su za sobom ostavili večna dela da kroz ta dela i žive, međutim, Miljkovića reč „živ“ oslikava u neobičnom, magičnom smislu, kakav je bio i sam pesnik. Ako čitamo *Sabranu dela*, videćemo da zahvaljujući Miljkovićevim pesmama možemo bolje da razumemo i sam život. Miljković je uspeo da se usko približi životu kroz svoje pesme, a to je možda i jedna od najvećih vrednosti koju stvaralač može da postigne. To znači da ako čitalac počne da čita njegovu poeziju, ima slobodu da simbolima i opštim mestima u ovoj poeziji poput ptice, bilja, praznine, vatre ili anđela pridoda svoja značenja i da, prateći pesmu za pesmom, kroz ta značenja dospe do jednog drugačijeg razumevanja samoga sebe, a potom i onog drugog, kao i sveta koji nas okružuje. To ne znači da se ovim postupkom potcenjuje značaj koju književna nauka sobom nosi – stručna istraživanja iz oblasti književnosti su neophodna za rasvetljavanje dela jednog Branka Miljkovića.

Ali, ova mogućnost slobode povezivanja govori o veličini Branka Miljkovića kao pesnika i o njegovoj želji da se približi čitaocu. Miljković je na taj način pružio priliku svakom svom čitaocu da kao ličnost bude dovoljan takav kakav jeste i obezbedio mu da vodi ozbiljan i konstruktivan razgovor sa njim i kada njega nema. Prema tome, kada je reč o pesniku Branku Miljkoviću, pre svega imamo nekoga ko je živ kroz svoju pesničku reč i ko nije želeo da ostane zatvoren za druge. Konačno, izlaskom drugih po redu *Sabranih dela* Miljkovićeva ruka je i zvanično ispružena ka čitaocu, a na nama je da mu otpozdravimo kada za to osetimo da smo spremni.

Za našeg pesnika je pitanje povezanosti pesme i stvarnosti koja nas okružuje od izuzetne važnosti. Aktivirajući ovu temu, Branko Miljković je otvorio vrata koja dele, sa jedne strane, ono što zovemo pesmom i sa druge ono što smatramo životom

velike važnosti za naše društvo i kulturu, akademik Nikola Milošević.

Akademik je gotovo sedamnaest godina posvetio praktičnom istraživanju povezanosti pesme i stvarnosti, i to nevezano za našeg pesnika, a pritom se u velikoj meri približio ključnim shvatanjima poezije Branka Miljkovića, već uveliko nastanjenog u žiji ovog problema. Došavši do interesantnih rezultata, akademik Nikola Milošević zaključuje da, i pored svih odgovora, njegovo istraživanje nije završeno. A mi možemo da kažemo da su rezultati dali jedan presek koji nas, po prirodi stvari, okreće ka Miljkoviću i njegovom delu u kojem je ovaj očigledno specifičan problem uveliko razložen.

Zahvaljujući ovom, ali i drugim predanim istraživanjima, ističe se neophodnost da delo Branka Miljkovića bude prisutno u javnosti, da bude u fokusu književne nauke, ali i da delo bude dostupno. Objavljuvanje novih *Sabranih dela Branka Miljkovića* (2015–2019) upravo je rešilo jednu dugoročnu poteškoću – nedostupnost književnog dela našeg pesnika. *Sabranu dela* temeljito unose i sve